

Ruslan Lytovchenko
*Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department of Finance, Banking and Insurance
Private Joint-Stock Company «Higher education institution
«Interregional Academy of Personnel Management»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3625-8747>*

Литовченко Р.І.
*доктор філософії,
доцент кафедри фінансів, банківської та страхової справи
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3625-8747>*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-703-1-17>

THE USE OF INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN TRAINING SPECIALISTS IN FINANCE AND BANKING

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ ТА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Підготовка фахівців з фінансів та банківської справи здійснюється в умовах цифрової трансформації фінансового ринку, поширення дистанційних банківських сервісів, фінтех-рішень (фінансово-технологічні рішення), безготівкових розрахунків і зростання ролі аналітики даних. Традиційна модель навчання, зорієнтована на передавання теоретичних знань, не повною мірою забезпечує практичні вміння для роботи у фінансово-банківському секторі. Тому актуалізується використання інноваційних освітніх технологій, які поєднують теоретичну підготовку, цифрові інструменти та моделювання професійних ситуацій.

Інноваційні освітні технології доцільно трактувати як сукупність цифрових, інтерактивних, практикоорієнтованих і компетентісно спрямованих методів навчання, що забезпечують активну участь здобувачів освіти у розв'язанні професійних завдань. Їх призначення полягає у формуванні здатності аналізувати фінансову інформацію, оцінювати банківські операції, працювати з цифровими сервісами, ухвалювати рішення в умовах ризику та відповідально застосовувати фінансові знання.

У науковій літературі інноваційні методи навчання в професійній освіті розглядаються як засоби підвищення якості підготовки через цифрові технології, проектне, змішане й інтерактивне навчання. А. Боярська-

Хоменко та Т. Собченко систематизують сучасні інноваційні методи навчання і підкреслюють їх значення для професійної освіти [1]. Для фінансово-банківської підготовки це означає перехід від репродуктивного засвоєння матеріалу до опрацювання банківських кейсів, цифрових даних і практичних завдань.

Інтерактивні методи також мають прикладне значення. І. В. Варнавська обґрунтовує доцільність їх використання під час вивчення економічних дисциплін, зокрема ділових ігор, кейс-методу та активного залучення студентів [2]. У контексті фінансів і банківської справи такі методи застосовні для моделювання кредитного аналізу, оцінювання платоспроможності клієнта, аналізу ризиків і розроблення фінансових рішень.

Зміст підготовки має враховувати трансформацію банківської діяльності. О. Ключка, Л. Богріновцева та Н. Козій досліджують упровадження інноваційних технологій у діяльність вітчизняних банків під впливом цифрової трансформації фінансового ринку, зокрема інтернет-банкінг, безготівкові операції, фінтех-компанії та цифровізацію банківських послуг [3]. Отже, освітні програми мають формувати не лише знання банківських операцій, а й розуміння цифрових фінансових продуктів, електронних каналів обслуговування й технологічних ризиків.

Європейський контекст підтверджує важливість такої трансформації. План дій щодо цифрової освіти 2021–2027 визначає бачення якісної, інклюзивної та доступної цифрової освіти й наголошує на розвитку цифрових навичок [4]. У рекомендаціях OECD/INFE зазначено, що цифрові технології можуть підтримувати фінансову освіту і розширювати доступ до навчання [5].

Узагальнення джерел [1–5] дало змогу виокремити ключові інноваційні освітні технології: фінтех-симуляції, банківські тренажери, проєктне навчання, роботу з відкритими фінансовими даними, використання ІІІ, цифрові освітні платформи, мікронавчання та цифрову фінансову освіту.

З метою прикладного узагальнення доцільно систематизувати інноваційні освітні технології, які можуть бути використані для формування професійних, цифрових, аналітичних і практикоорієнтованих компетентностей фахівців з фінансів та банківської справи (табл. 1).

Подана систематизація засвідчує, що інноваційні освітні технології сприяють переходу від переважно теоретичного засвоєння матеріалу до моделювання реальних фінансово-банківських ситуацій, роботи з даними, розроблення цифрових сервісів і прийняття обґрунтованих професійних рішень. Найбільший освітній ефект досягається тоді, коли цифрові інструменти поєднуються з інтерактивною взаємодією, аналізом реальних професійних ситуацій і самостійним обґрунтуванням рішень здобувачами освіти.

Таблиця 1

Інноваційні освітні технології у формуванні професійних компетентностей фахівців з фінансів та банківської справи

Інноваційна освітня технологія	Зміст використання у підготовці	Компетентнісний результат	Значення для фінансово-банківської підготовки
1	2	3	4
Фінтех-симуляції та навчальні банківські тренажери	Моделювання онлайн-банкінгу, мобільних платежів, цифрової ідентифікації клієнтів, кредитного скорингу, роботи з клієнтськими даними та ризиковими ситуаціями	Цифрові фінансові навички, розуміння сучасних банківських технологій, здатність працювати з цифровими сервісами	Наближення освітнього процесу до реальних умов функціонування цифрового банкінгу та фінтех-середовища
Проектне навчання з розроблення фінансових і банківських продуктів	Створення студентських проєктів щодо нових банківських сервісів, платіжних продуктів, програм фінансової інклюзії, цифрових каналів обслуговування клієнтів	Проектне мислення, ініціативність, командна робота, здатність обґрунтовувати фінансові рішення	Формування готовності до участі у фінансових, банківських і фінтех-проєктах
Робота з відкритими фінансовими даними та аналітичними платформами	Виконання розрахункових, прогнозних і аналітичних завдань на основі відкритих статистичних, банківських або фінансових даних із використанням цифрових інструментів	Фінансова аналітика, критичне мислення, робота з даними, обґрунтування управлінських рішень	Підготовка до аналітичної діяльності у банках, фінансових установах і цифровому фінансовому середовищі
Використання штучного інтелекту у фінансово-банківських навчальних завданнях	Аналіз фінансових сценаріїв, порівняння банківських продуктів, оцінювання ризиків, підготовка варіантів рішень із подальшою критичною перевіркою результатів	АІ-грамотність, аналітична обережність, цифрова відповідальність, здатність перевіряти й інтерпретувати результати	Підготовка фахівців до роботи в умовах поширення ШІ у фінансовому аналізі, клієнтському сервісі та банківських операціях
Дизайн-мислення у створенні клієнтоорієнтованих фінансових сервісів	Розроблення банківських продуктів і сервісів на основі аналізу потреб клієнтів, побудови клієнтського шляху та тестування запропонованих рішень	Креативність, клієнтоорієнтованість, інноваційне мислення, здатність створювати прикладні рішення	Орієнтація підготовки на сучасну модель банківського сервісу, де важливими є персоналізація, зручність і цифрова взаємодія
Фінансові хакатони та командні інноваційні завдання	Командне розроблення рішень для цифрового банкінгу, фінансової грамотності, управління ризиками, платіжних сервісів або фінансової безпеки	Командна взаємодія, підприємливість, презентація рішень, робота в умовах обмеженого часу	Посилення практико орієнтованості підготовки та зв'язку освітнього процесу з реальними потребами фінансово-банківського сектору

1	2	3	4
Мікронавчання та модульні цифрові курси	Короткі навчальні модулі з цифрового банкінгу, платіжних систем, фінансової безпеки, кредитного аналізу, ризик-менеджменту та фінансової грамотності	Швидке оновлення знань, здатність до самонавчання, професійна адаптивність	Забезпечення гнучкого оновлення компетентностей відповідно до змін фінансового ринку
Цифрова фінансова освіта	Використання онлайн-ресурсів, інтерактивних фінансових сервісів, цифрових тренажерів і навчальних платформ для формування безпечної поведінки у фінансовому середовищі	Фінансова грамотність, цифрова безпека, відповідальне використання фінансових інструментів	Узгодження підготовки фахівців із європейськими та міжнародними підходами до цифрової фінансової освіти

Джерело: розроблено автором на основі узагальнення [1–5]

Використання інноваційних освітніх технологій у підготовці фахівців з фінансів та банківської справи можна подати як послідовний зв'язок між трансформацією фінансового ринку, оновленням освітніх інструментів і формуванням професійної готовності майбутнього фахівця.

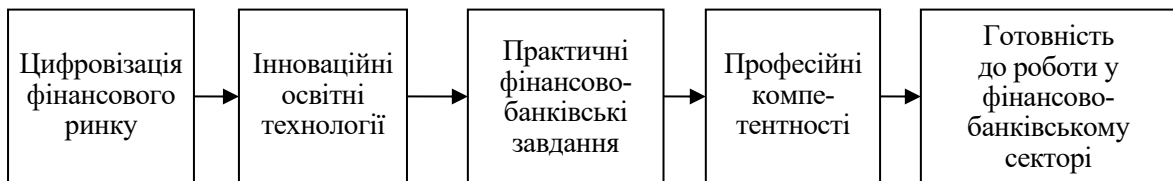

Рис. 1. Схема використання інноваційних освітніх технологій у підготовці фахівців з фінансів та банківської справи

Джерело: розроблено автором

Наведена схема відображає перехід від змін фінансового ринку до оновлення змісту, методів і результатів професійної підготовки. Інноваційні освітні технології виступають зв'язком між цифровізацією банківської діяльності та формуванням здатності виконувати фінансово-банківські завдання.

Інноваційні освітні технології доцільно трактувати як інтегрований засіб формування компетентностей фахівців з фінансів та банківської справи, що поєднує інтерактивне навчання, цифрові платформи, роботу з даними, моделювання банківських операцій і цифрову фінансову освіту. На відміну від їх трактування як допоміжних засобів навчання, акцент переноситься на наближення освітнього процесу до потреб фінансово-банківського сектору.

Таке узагальнення може застосовуватися під час оновлення освітніх програм, практичних занять і критеріїв оцінювання. Для закладів вищої

освіти це передбачає використання кейсів, симуляцій, цифрових платформ, проєктних завдань, тренажерів і навчальної аналітики. Для здобувачів освіти це створює умови для формування знань і готовності до роботи з банківськими операціями, цифровими сервісами та невизначеністю. Ефективність таких технологій варто оцінювати не за кількістю цифрових інструментів чи інтерактивних занять, а за якістю компетентностей: здатністю аналізувати фінансові дані, обґрунтовувати банківські рішення, оцінювати ризики, працювати з цифровими продуктами, комунікувати з клієнтами й діяти в межах професійної етики.

Отже, використання інноваційних освітніх технологій у підготовці фахівців з фінансів та банківської справи є важливою умовою підвищення якості економічної освіти. Їх упровадження забезпечує практико-орієнтованість навчання, розвиток цифрових і аналітичних навичок, формування професійної мобільності та готовності до виконання банківських операцій у сучасному фінансовому середовищі. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення критеріїв оцінювання результативності інноваційних освітніх технологій у формуванні компетентностей майбутніх фахівців фінансово-банківської сфери.

Література:

1. Боярська-Хоменко А., Собченко Т. Інноваційні методи навчання у професійній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2025. № 2. С. 105–114. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-105-114>.
2. Варнавська І. В. Особливості використання інтерактивних методів навчання у процесі вивчення економічних дисциплін. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. № 11. С. 67–75. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2022.11.10>.
3. Ключка О., Богріновцева Л., Козій Н. Оцінка ефективності впровадження інноваційних технологій в діяльність вітчизняних банків під впливом цифрової трансформації фінансового ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-33>.
4. European Commission. Digital Education Action Plan 2021-2027. European Education Area. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions/plan> (date of access: 19.05.2026).
5. OECD. OECD/INFE Guidance on Digital Delivery of Financial Education. Paris : OECD Publishing, 2022. DOI: <https://doi.org/10.1787/c980ce2b-en>.